

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษา **ขั้นพื้นฐาน**
3. การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เพื่อที่จะตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

การสำรวจเบื้องต้น (Preliminary Survey)

การสำรวจเบื้องต้นเป็นขั้นตอนแรกเพื่อที่จะพัฒนาเครื่องมือการวิจัย และการพัฒนากอบคิดแนวการสัมภาษณ์ โดยศึกษาสภาพการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านภูมิปัญญาแพทย์พื้นบ้านการเหยียบซ่า ของหลวงพ่อบุญชู วัดเกาะหงษ์ ตำบลตะเคียนเลื่อน อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ และการสำรวจความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ ใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ศึกษาจริง โดยการศึกษาค้นคว้าจาก 2 แหล่ง ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง การสัมภาษณ์แบบบังเอิญ และการสังเกตสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษานำร่อง
2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร (Documentary Study) ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสารทางวิชาการ บทความ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมถึงจากการสืบค้นข้อมูลข่าวสารที่น่าเชื่อถือได้ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาแพทย์พื้นบ้านการเหยียบซ่า

การสำรวจเบื้องต้นแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความรู้ที่เปิดเผย และความรู้ที่อยู่ภายใน การสำรวจเบื้องต้นความรู้ที่เปิดเผยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร สิ่งพิมพ์ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการสืบค้นข้อมูลจาก

อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ ส่วนความรู้ภายใน ใช้แนวการสัมภาษณ์ (Interview Guideline) ผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อให้ทราบถึงสภาพที่เกิดขึ้นจริงในการปฏิบัติงานในเหตุการณ์ปัจจุบัน

แนวการสัมภาษณ์ (Interview Guideline)

การสร้างแนวการสัมภาษณ์ เริ่มจากการศึกษานำร่องจากผู้ให้ข้อมูลหลัก เรื่อง “ภูมิปัญญาการเหยียบฆ่า” วัดเกาะหงษ์ ตำบลตะเคียนเลื่อน อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้แนวการสัมภาษณ์จำนวน 2 ชุด ชุดแรกสำหรับหลวงพ่อบุญชู ชุดที่สองสำหรับผู้ช่วยหมอและผู้ป่วย (ภาคผนวก ข) มีรายละเอียดของผลการศึกษาดังภาคผนวก ค การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักของพื้นที่นำร่อง มีลักษณะของประชากร ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ใกล้เคียงกับพื้นที่ที่ศึกษาวิจัยจริง ได้แก่ วัดเกาะหงษ์ เป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้กันกับพื้นที่ที่ศึกษาจริง และมีภูมิปัญญาแพทย์พื้นบ้านการเหยียบฆ่า ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีองค์ความรู้เหมือนกันกับการศึกษาวิจัยในพื้นที่จริง คือ การรักษาโรคด้วยการนวดโดยใช้ความร้อน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ	บทบาทหน้าที่
1. หลวงพ่อบุญชู อินทสโร	ผู้สืบทอดภูมิปัญญาการเหยียบฆ่า
2. นางบุญช่วย กนกแก้ว	ผู้ช่วยหมอ
3. พระพุฒิ เพ็ญเขตกิจ	ผู้ช่วยหมอ
4. นางบังอร บุรณพันธ์	ผู้ป่วย
5. นายธีระ พุกมณี	ผู้ป่วย

การพัฒนาแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่นครสวรรค์ เขต 3 ได้แก่ โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำว้าง โรงเรียนวัดเทพสุทรวาส โรงเรียนชุมชนวัดหัวถนนใต้ โรงเรียนตะคร้อวิทยา โรงเรียนบ้านโพหนอง และโรงเรียนปรีญาโชติ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโรงเรียนนำร่องที่เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้ และเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมและประสบความสำเร็จในด้านการจัดการศึกษา เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากพื้นที่ศึกษานำร่อง (สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3) มีขั้นตอนในการ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดจาก ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสรุปเป็นกรอบความคิดนำการวิจัย

2. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม ให้โดยครอบคลุมตัวแปรที่ระบุในกรอบความคิดดังกล่าว เป็นแบบสอบถามแบบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทั้งหมด 4 ตอน ประกอบด้วยปัจจัยบางประการในการจัดการความรู้ และกระบวนการจัดการความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้

ตอนที่ 4 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอดีตที่ผ่านมา และในอนาคต

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือกับโรงเรียนเพื่อให้ ครู และผู้บริหารสถานศึกษา ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 โดยส่งแบบสอบถามโรงเรียนละ 2 ชุด รวม 12 ชุด และได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืน จำนวน 10 ชุด และนำผลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์เพื่อปรับเปลี่ยนถ้อยคำในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการสำรวจตัวอย่างต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. ผู้ให้ข้อมูลหลักของการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านภูมิปัญญาแพทย์แผนพื้นบ้านการเหยียบเหล็กแดง โดย หลวงพ่อสมัย วัดหนองหญ้าบาง ตำบลหนองไผ่แบน อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี โดยมีเกณฑ์เบื้องต้นดังนี้ 1) เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและบุคคลทั่วไป 2) เป็นศูนย์การเรียนรู้ในระดับพื้นที่ 3) มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับการจัดการความรู้ 4) ยินดีให้ทำการศึกษาและร่วมวิจัยปฏิบัติการ ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 7 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูภูมิปัญญาต้นแบบ ผู้วิจัยเลือกสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และผู้ให้ข้อมูลหลักอื่นๆ เลือกสุ่มแบบบอลหิมะ (Snowball Sampling)

ตาราง 7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างชุมชนปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย

กลุ่มชุมชนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ	บทบาทหน้าที่	จำนวน (คน)
หลวงพ่อส้ม	ครูภูมิปัญญาต้นแบบ	1
ชุมชนรอบบริเวณวัดหนองหญ้าาง	ผู้ได้รับผลกระทบ	4
ผู้มารับการรักษา	ผู้ป่วย	2
นักวิชาการสาธารณสุข	ผู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2
ลูกศิษย์	ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอด	2

2. ผู้ให้ข้อมูลหลักของการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการเรียนรู้ในสถานศึกษา ของครูจรงค์ เทศนา โรงเรียนอุทัยวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี โดยมีเกณฑ์เบื้องต้นในการคัดเลือกครูดังนี้ 1) เป็นครูดั้งเดิมของเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี 2) จัดการเรียนรู้อย่างใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบูรณาการเข้ากับหลักสูตร 3) ได้รับรางวัลในระดับชาติด้านการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการเรียนรู้ในโรงเรียน 4) ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 8 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูดั้งเดิม ผู้วิจัยเลือกสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และผู้ให้ข้อมูลหลักอื่นๆ เลือกสุ่มแบบบอลหิมะ (Snowball Sampling)

ตาราง 8 จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นตัวอย่างของการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านกระบวนการเรียนรู้ด้านการใช้ภูมิปัญญาบูรณาการในหลักสูตร

กลุ่มชุมชนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ	บทบาทหน้าที่	จำนวน (คน)
นางจรงค์ เทศนา	ครูดั้งเดิม	1
ครู - ผู้ร่วมมือช่วยเหลือ	ผู้ช่วยเหลือ	2
ผู้บริหารโรงเรียน	ผู้บังคับบัญชา	1
นักเรียน	ผู้เรียนรู้	4

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอนในแต่ละช่วง ระหว่างเดือน เมษายน – พฤศจิกายน พ.ศ.2551 โดยใช้แนวการสัมภาษณ์ การสังเกต และจากเอกสารเกี่ยวกับภูมิปัญญาแพทย์พื้นบ้าน ดังนี้

1. สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านภูมิปัญญาแพทย์พื้นบ้านการเหยียบเหล็กแดง ของหลวงพ่อดมัย
2. สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ากับการเรียนรู้ในโรงเรียน ของครูจรงค์ เทศนา
3. การวิเคราะห์เอกสาร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีการศึกษาอยู่แล้วจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ผลงานการประชุม “ช่วงผลญาณิปัญญาในวัดภาคเหนือ ผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมของพระครูอุปการพัฒน์กิจ โมเดล “Hi-Low โมเดล ของ นางจรงค์ เทศนา” เป็นต้น
4. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม กรณีศึกษาการเหยียบเหล็กแดง และการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการเรียนรู้ในโรงเรียน ของ นางจรงค์ เทศนา
5. การสนทนากลุ่มตามธรรมชาติ เป็นการสนทนาทั่วๆ ไปในชุมชน แบบไม่เจาะจงสถานที่และบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลทั่ว ๆ ไปของชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูลในพื้นที่ภาคสนามตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจเบื้องต้นพื้นที่นำร่อง และการเก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษาจริงโดยการเข้าไปสังเกต สัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ผล แล้วสรุปบทเรียนในขั้นตอนสุดท้ายเพื่อนำกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตรวจสอบแก้ไขเพิ่มเติมอีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่นำไปสู่การสร้างรูปการการจัดการความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อที่จะตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ครู และผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 2,738 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณขนาดตัวอย่างใช้สูตร Yamane (1967, p. 729) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จำนวน 322 คน (รายละเอียด ดังตาราง 9) แต่ได้แจกแบบสอบถามไป จำนวน 360 ชุด ได้รับคืน 334 ชุด

ตาราง 9 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง
	โรงเรียน	ครู(คน)	โควต้า	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดใหญ่พิเศษ (มากกว่า 2,000)	3	245	29	6 (2 x 3)
ขนาดใหญ่(1001-2000)	10	355	42	20 (2 x 10)
ขนาดกลาง(301-1000)	96	1299	153	192 (2 x 96)
ขนาดเล็ก (1-300)	147	839	98	104 (98 + โควตาที่เหลือ)
รวม	256	2,738	322	322

ขั้นตอนการเลือกตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียนออกเป็น 4 ขนาด

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มแบบโควต้า โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของจำนวนครู โดยคำนวณจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลของแต่ละขนาดโรงเรียน

วิธีการคำนวณ

โควต้าที่ได้รับ = $\frac{\text{จำนวนประชากรตามขนาดโรงเรียน} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$

จำนวนประชากรทั้งหมด

ขั้นที่ 3 เลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามโควต้าที่ได้รับ ตามจำนวนโรงเรียนของแต่ละขนาด ในกรณีที่โควต้าเหลือให้ไปรวมกับขนาดของโรงเรียนที่ยังขาดโควต้าอยู่

การตรวจสอบและการพัฒนาเครื่องมือ

การหาค่าความตรงของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ข) ผู้เชี่ยวชาญแสดงความเห็นและแนะนำ ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญ

1. รศ.พรพรรณยุภา นพรัก
2. รศ.ดร.สำราญ มีแจ้ง
3. รศ.ดร.รัตนะ บัวสนธิ์
4. รศ.ดร.ประจักษ์ สายแสง

ความเห็น

ตรวจสอบแล้วเป็นไปได้น่าพอใจ และเห็นด้วยอย่างยิ่ง ควรปรับแก้ ตอนที่ 1 ข้อ 1 ตอนที่ 2 ข้อ 1.3 ข้อ 1.16 ผมได้ตรวจสอบแล้วควรปรับระบบจัดลำดับหัวข้อใหม่เมื่อขึ้นแต่ละด้าน

ตรวจแล้วเหมาะสมเป็นแบบสอบถามเพื่อให้ได้คำตอบตามจุดมุ่งหมายของงานวิจัย

ได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในสถานศึกษาในจังหวัดอุทัยธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 15 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และรูปแบบความเหมาะสมของแบบสอบถาม และปรับปรุงแก้ไขก่อนทำการสำรวจจริง

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทั้งสิ้น 360 ชุด โดยขอความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีอุทัยธานี เขต 1 เขต 2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือของโรงเรียนในสังกัดจำนวน 167 โรงเรียน ตอบแบบสอบถาม และได้รับคืนทั้งสิ้น 334 ชุด

2. เมื่อสำรวจตัวอย่างแล้ว ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 334 ชุด การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การแปลผลข้อมูล

การแปลผลข้อมูลตามระดับความคิดเห็นของ Likert Scales 5 ระดับ โดยกำหนดช่วงของค่าคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ช่วง และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น (Best, 1981, p. 181) ดังนี้

ระดับ	ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
5	4.50 – 5.0	เป็นไปได้แน่นอน / เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	3.50 – 4.49	เป็นไปได้ / เห็นด้วย
3	2.50 – 3.49	ไม่แน่ใจ
2	1.50 – 2.49	ไม่น่าเป็นไปได้ / ไม่เห็นด้วย
1	1.00 – 1.49	เป็นไปได้ไม่ได้แน่นอน / ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การพัฒนา รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การพัฒนา รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างรูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลของการศึกษาสภาพการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านภูมิปัญญาแพทย์พื้นบ้านการเหยียบเหล็กแดงของหลวงพ่อสมัย แห่งวัดหนองหญ้าาง และการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อที่จะนำไปอธิบายข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลด้านความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี และการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ส่งแบบแสดงความคิดเห็นแบบปลายเปิดที่สร้างเป็นรูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทางไปรษณีย์ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาด้านการบริหารสถานศึกษา และด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา จำนวน 15 คน ตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบ เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องตามหลักทางวิชาการ ได้รับคืน จำนวน 12 ชุด

3. จัดการประชุมสัมมนาและวิพากษ์รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเชิญ ครู และผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 1 เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบ “1V 8P 2S” ด้วยการบรรยาย และเชิญผู้เข้าร่วมประชุมวิพากษ์รูปแบบ

4. ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามผลของข้อสรุปการแสดงความคิดเห็นและการวิพากษ์ที่สอดคล้องกับผลการวิจัย และตามคำแนะนำและข้อชี้แนะของประธานกรรมการ กรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิ